

Яка дата вважається датою надходження валютної виручки: дата надходження коштів на розподільчий рахунок чи дата надходження коштів на поточний валютний рахунок суб'єкта господарювання після здійснення обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті?

ЗІР, категорія 114.02

Абзацом першим п. 1 постанови Правління Національного банку України (далі – НБУ) від 13 грудня 2017 року № 129 «Про запровадження обов'язкового продажу надходжень в іноземній валюті та встановлення розміру обов'язкового продажу таких надходжень» (далі – Постанова № 129) встановлено вимогу щодо обов'язкового продажу на міжбанківському валютному ринку України надходжень в іноземній валюті із-за кордону на користь юридичних осіб, які не є уповноваженими банками, фізичних осіб – підприємців, іноземних представництв (крім офіційних представництв), на рахунки, відкриті в уповноважених банках для ведення спільної діяльності без створення юридичної особи, а також надходжень в іноземній валюті на рахунки резидентів, відкриті за межами України на підставі індивідуальних ліцензій НБУ.

Надходження в іноземній валюті, зазначені в абзаці першому п. 1 Постанови № 129, підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку України, у тому числі безпосередньо НБУ, у розмірі 50 відсотків. Решта надходжень в іноземній валюті залишається в розпорядженні резидентів та нерезидентів і використовується ними відповідно до правил валютного регулювання.

Згідно з п. 4 Постанови № 129 уповноважений банк зобов'язаний попередньо зараховувати надходження в іноземній валюті, на які згідно з п. 1 Постанови № 129 поширюється вимога щодо обов'язкового продажу, на окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 «Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання» (далі – розподільчий рахунок).

Пунктом 5 Постанови № 129 визначено, що уповноважений банк зобов'язаний здійснити обов'язковий продаж надходжень в іноземній валюті відповідно до вимог Постанови № 129 без доручення клієнта, виключно наступного робочого дня після дня зарахування таких надходжень на розподільчий рахунок.

Постанова № 129 набирала чинності з 14 грудня 2017 року та діє до 13 червня 2018 року (включно) (п. 8 Постанови № 129).

Пунктом 5.2 розд. 5 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 12 листопада 2003 року № 492, зареєстрованою в Міністерстві юстиції 17.12.2003 за № 1172/8493 зі змінами та доповненнями (далі – Інструкція), визначено, що поточний рахунок в іноземній валюті відкривається суб'єкту господарювання для зберігання грошей і проведення розрахунків у межах законодавства України в безготівковій та готівковій іноземній валюті, для здійснення поточних операцій, визначених законодавством України.

Кошти в іноземній валюті, перераховані з-за кордону нерезидентом, зараховуються на поточні рахунки резидентів – юридичних осіб через розподільчі рахунки (п. 5.3 розд. 5 Інструкції).

При цьому ст. 1 Закону України від 23 вересня 1994 року № 185/94-ВР «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» зі змінами та доповненнями передбачено, що виручка резидентів у іноземній валюті від експорту продукції підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках. Виручка резидента за експортним зовнішньоекономічним договором (контрактом) вважається перерахованою на його банківський рахунок за заявою резидента, якщо належна сума врегульована Експортно-кредитним агентством.

Крім того, відповідно до п. 2.3 розд. 2 Інструкції про порядок здійснення контролю за експортними, імпорнтними операціями, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 24 березня 1999 року № 136, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 28.05.1999 за № 338/3631 зі змінами та доповненнями, банк знімає експортну операцію резидента з поставки продукції, виконання робіт, надання транспортних, страхових послуг з контролю після зарахування виручки за цією операцією на поточний рахунок останнього.

Таким чином, на період з 14.12.2017 до 13.06.2018 включно датою надходження виручки в іноземній валюті є дата надходження коштів на поточний рахунок резидента, який здійснив експортну операцію.